

田七
EEX3

OMSTILLINGEN TIL VERDENSMARKEDET HAR SKABT NYE PROBLEMER FOR KINA. REGERINGENS SVAR ER AT OPMUNTRE LANDETS 1,3 MILLIARDER INDBYGGERE TIL LIVSLANG LÆRING I DE NÆSTE 14 ÅR. ASTERISK HAR TALT MED PROFESSOR XIANJIN DOU OM, HVORDAN KINA BLIVER ET LÆRENDE SAMFUND.

LÆRING TIL MASSERNE

* "Det betyder ikke noget, om en kat er sort eller hvid, så længe den fanger mus." Det gamle kinesiske ordsprog blev i sin tid brugt af Deng Xiaoping, Kinas nu afdøde leder, der i historiens lys fremstår som en af de mest pragmatiske socialiste ledere, verden har set. Man må lade den kinesiske regering, at dens pragmatiske indstilling til ideologi og åbningen mod verdensmarkedet har gjort den kinesiske økonomi til en succes. Væksten har været på 9,6 procent om året i gennemsnit i perioden fra 1978 til 2005. Den røde farve hænger ved, men i det økonomiske domæne er Kina en markedsøkonomi og en stadig mere magtfuld aktør på verdensmarkedet.

Desværre er omfanget af Kinas uløste problemer mindst lige så overvældende som den aktuelle succes. I år 2020 vil der være 940 millioner mennesker i den kinesiske arbejdsstyrke, og de skal brødfødes. Allerede i dag er der 150 millioner overskydende arbejdere i de kinesiske landområder, og urbaniseringen er i fuld gang. 11 millioner mennesker er registreret som arbejdsløse, en stor del efter de har mistet deres arbejde i de tidligere statsejede virksomheder, der i dag arbejder på markedsbetingelser som del af den globale økonomi.

MOD ET LÆRENDE SAMFUND

Det voldsomme misforhold mellem udbuddet af arbejdskraft og efterspørgslen betyder, at det kinesiske arbejdsmarked har behov for et stort spring fremad, før integrationen i verdensøkonomien er succesfuldt gennemført.

En af de løsninger, regeringen har peget på, er at gøre Kina til et lærende samfund. Det er årsagen til, at professor Xianjin Dou befinder sig på Danmarks Pædagogiske Universitet i dette efterår og vinter. Han fortæller, at han har to opgaver, mens han er i Europa. "Den ene opgave er at lære af Danmark og de andre EU-lande. Den anden opgave er at præsentere Kinas udvikling i retning af livslang læring. Nogle eksperter tror, at livslang læring kun hører hjemme i de udviklede lande, men som det største af udviklingslandene er Kina i dag ved at implementere en strategi for livslang læring," siger Xianjin Dou, der til daglig leder arbejdet

med livslang læring ved Kinas National Center for Education Development Research, en selvstændig institution under det kinesiske undervisningsministerium.

2020-VISION

Kinas sprint mod markedet har forskubbet den eksisterende sociale balance i landet. Det skyldes blandt andet reformerne af de tidligere statsejede virksomheder. Hvor man især i USA i denne tid taler om truslen fra outsourcing af vellønnede job fra vestlige økonomier til de nyligt moderniserede økonomier i Asien, så er problemet i Kina, at markedsreformerne har været efterfulgt af afskedigelser af de medarbejdere, der ikke har været i stand til at producere på et konkurrencedygtigt niveau. Det har kastet mange ud i arbejdsløshed. Markedsføring og globalisering er med andre ord mindst lige så store udfordringer i Kina som i USA og Europa.

"Der findes intet regeringsprogram, du kan tilbyde en tyveårig, der kan kompensere for en dårlig uddannelse, da de var mellem 6 og 15 år"

Resultatet er, at den kinesiske økonomi er blevet mere effektiv. Til gengæld er der i dag et påtrængende behov for at afbalancere denne effektivitet med en højere grad af social retfærdighed, fortæller Xianjin Dou.

"Vi forsøger at gøre den kinesiske økonomi mere effektiv, og der har været en hastig socio-økonomisk udvikling. Derfor opstår ulighed som et nyt fænomen. Uligheden i indkomster mellem regioner og mellem husholdninger er steget betydeligt. Det samme er forskellen mellem by og land. Livslang læring er et af de grundlæggende redskaber, der kan afbalancere effektivitet med social retfærdighed."

Fokus på uddannelse og livslang læring udspringer af den kinesiske regerings vision fra 2002, der har som mål at →

bygge "the well off in an all round way" inden år 2020. Det vil sige et samfund, hvor alle mennesker har "et nogenlunde komfortabelt liv," som avisen People's Daily beskrev det i 2002 i anledning af planens lancering. Det er den opgave, Xianjin Dou som ekspert i livslang læring er med til at løfte, og som de europæiske erfaringer skal hjælpe på vej.

VILJEN TIL AT LÆRE

Xianjin Dou har blandt andet brugt efteråret på at besøge danske skoler. Han er imponeret over den læringskultur, der hersker. "Danske skoler udvikler de studerendes vilje til at lære. Det er en forudsætning for livslang læring, at man tager ansvar for sin egen læring," siger han.

I Kina er grundskolen fortsat domineret af klasseundervisning. Der er en læringskultur, hvor uddannelsens primære mål er at sikre eleverne gode testresultater. "Det er et af de vigtigste problemer for uddannelsessystemet i Kina, at vi lægger for meget vægt på skoleuddannelser og på eksamensbeviser," siger Dou.

Han er overbevist om, at den indre motivation for at lære bliver vigtigere i takt med, at det sociale sikkerhedsnet forsvinder, og markedet og globaliseringen tager over. Det er den enkeltes eget ansvar at finde ud af, hvilke færdigheder der bliver brug for i fremtiden, og skaffe sig disse færdigheder gennem livslang læring, siger Xianjin Dou.

"Det er et af de vigtigste problemer for uddannelsessystemet i Kina, at vi lægger for meget vægt på skoleuddannelser og på eksamensbeviser"

ENORME UDFORDRINGER

Kina som lærende samfund er en vision, og opbygningen er kun i de tidlige stadier. Selv om livslang læring er et vigtigt mål, så skal der lægges en del fundament, før det bliver en realitet. Den primære uddannelsessektor har været den første udfordring. Her er man i en situation, som er atypisk for lande uden for vesten i hastig udvikling og med høj vækst: Antallet af børn er faldende på grund af et-barns politikken, hvis konsekvenser viser sig i disse år. Antallet af børn i grundskole er faldet fra 122 millioner i 1990 til 112 millioner i 2004.

Det er dog ikke ensbetydende med, at alle kinesiske børn får en grundskoleuddannelse. Det er især børn i landområderne

og børn af analfabeter, der må undvære. Selv om 94 procent af Kinas børn går i den ni-årige obligatoriske grundskole, er det kun 82 procent, der gennemfører. Og som Xianjin Dou konstaterer: "Der findes intet regeringsprogram, du kan tilbyde en tyveårig, der kan kompensere for en dårlig uddannelse, da de var mellem 6 og 15 år."

En anden og måske endnu større udfordring ser Xianjin Dou i det sekundære uddannelsessystem, hvor man netop nu oplever en flaskehalseffekt: Selv om dækningen af primær uddannelse har nået et højt niveau, er det fortsat kun 17 procent af kineserne, der har en sekundær uddannelse. Det sætter en bremse på Kinas mulighed for at konkurrere i forsknings- og udviklingstunge brancher med høj vækst.

Der er lang vej fra politik til 'impact', konstaterer Dou, ikke mindst i et stort land som Kina, hvor der kan være mange tusind kilometers afstand mellem centralregeringens visioner og den af og til mangelfulde lokale implementering. Det er samtidig en stor opgave at koordinere samspillet mellem de forskellige ministerier, fagforeninger, virksomheder og de enkelte medarbejdere, der alle skal tage det lærende samfund og livslang læring til sig. Foreløbig har regeringen givet sig selv 14 år til at nå målet om "the well off society in an all-round way" og lære den kinesiske befolkning at elske livslang læring – den nye virkelighed i verdens største kommunistiske markedsøkonomi af ubestemmelig farve. ■

Af Torben Clausen (toc@dpu.dk)

XIANJIN DOU

Director of Lifelong Education ved National Center for Education Development Research, der er en selvstændig institution under det kinesiske undervisningsministerium. Han er tre måneder i Danmark på en bevilling fra EU's Erasmus Mundus program og forelæser bl.a. for de studerende på Erasmus Mundus-uddannelsen Master of Lifelong Learning Policy and Management, der udbydes i samarbejde mellem Deusto Universitet, Institute of Education og Danmarks Pædagogiske Universitet.

WWW | www.dpu.dk/om/xdou